



Tutke 2 -ohjausryhmä
Opetusministeriö

Ville Heinonen, ville.heinonen@minedu.fi
Seija Rasku, seija.rasku@minedu.fi

TUTKE 2- kuulemistilaisuus 3.4.2013

Kemianteollisuus ry:n lausunto TUTKE 2- hankkeen esitykseen ammatillisten tutkintojen kokonaisuudesta

Tausta

Ammatillisen tutkintojärjestelmän päätehtävänä on tuottaa osaamista työmarkkinoille. Kuten TUTKE2 -ryhmän esityksestä ilmenee, tutkintojärjestelmää on jo pitkään kehitetty tähtäimessä työelämän tarpeet. Kehitys on edennyt myönteiseen suuntaan, mutta kehittämistoimenpiteitä tarvitaan edelleen tällä alueella.

Pidämme TUTKE 2 -hankkeen toimeksiantoa perusteltuna muun muassa ajatellen tutkintojärjestelmän läpinäkyvyyttä ja selkeyttä työnantajille ja tutkinnon suorittajille. Tieto koulutusjärjestelmässä tapahtuneista muutoksista näyttää kulkeutuvan usein melko hitaasti koulutuksen kentälle, mikä osaltaan hidastaa järjestelmään kohdistettujen odotusten ja tavoitteiden täysimääräistä toteutumista.

Kemianteollisuus ry kannattaa pääosin TUTKE 2-työryhmän linjauksia. Esitämme lisäksi seuraavat näkökohdat otettavaksi huomioon hankkeen jatkotyössä.

Kemianteollisuuden kannat TUTKE 2-työryhmän/ohjausryhmän esityksiin

1 Ammatillisen tutkinnon määritelmä ja tutkintotyyppien kriteerit

1. Ammatillisen tutkinnon määritelmä

- Pidämme perusteltuna yhtenäisten määritelmien ja kriteerien kuvaamista ammatillisille tutkinnoille. Kannatamme esitystä tutkinnon määrittelystä.
- Tutkintojen tulee kannustaa yrittäjämäiseen asenteeseen. Emme kuitenkaan pidä perusteltuna, että kaikille ammatillisille tutkinnoille yhteisessä osaamisessa edellytetään tutkinnon suorittajalta valmiutta toimia yrittäjänä. Esitys on nähdäksemme epärealistinen muun muassa oman alamme perustutkintojen osaamisaloilla, joilla alan ominaispiirteistä johtuen perustutkinto ei käytännössä voi antaa riittävää pohjaa yrittäjätoiminnan käynnistämiseen.
- Ehdotamme, että yrittäjyyden osalta kaikille yhteiseksi osaamiseksi kirjataan "Hän toimii työssään yrittäjämäisesti ja hänellä on perustiedot yrittäjätoiminnasta ja yrittäjyydestä".

2. Tutkintotyyppien kriteerit

- Ammattitutkinnon kriteerit, kohta 2: Pitäisikö olla "Tutkinnoissa osoitettava osaaminen on perustutkintoa syvempää ja kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin?"

- Erikoisammattitutkinnon kriteerit: Ehdotamme osaamiseen lisättäväksi myös esimies- ja työnjohto-osaamisen.

II Ammatillisten tutkintojen tutkintorakenne

1. Tutkinnosta päättäminen

- Kannatamme ehdotusta, jonka mukaan ammatillisista tutkinnoista säädetään yhdellä, kaikki ammatilliset tutkintotyypit kattavalla asetuksella.
- Käsite "tutkinnon peruste" soveltuu nähdäksemme hyvin myös ammatillisena peruskoulutuksena suoritettaviin tutkintoihin.

2. Tutkintojen nimeäminen ja tutkintonimikkeet

- Tutkintonimikkeiden puuttuminen ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista on koettu selkeästi puutteeksi eräillä aloilla. Esitys antaisi mahdollisuuden korjata tilanne, ja tämä osaltaan edistäisi myös kiinnostusta tutkintojen suorittamiseen.

3. Tutkintojen jaottelu koulutus- ja opintoaloittain

- Kannatamme työryhmän ehdotuksia. Tutkintojen ja koulutustietojen kansainvälisen vertailtavuuden merkitys tulee jatkossa kasvamaan, joten kansainväliseen luokitukseen on perusteltua pyrkiä.

III Tutkintotyyppien ja tutkintojen laajuus

- Kannatamme työryhmän ehdotuksia. Erityisen ilahduttavana pidämme sitä, että työryhmä on luopunut aiemmin esillä olleesta ajatuksesta kuvata ammatti- ja erikoisammattitutkintojen laajuutta opintopisteillä.

IV Ammatillisten tutkintojen muodostuminen

1. Tutkinnon muodostuminen osaamisaloista

- Rekrytoivan työnantajan kannalta on tärkeää, että tutkinnon sisällöt ovat mahdollisimman selkeät. Sen vuoksi emme pidä perusteltuna tilannetta, jossa eri suoritustavoin suoritetuissa perustutkinnoissa osaamisaloissa olisi eroja.

2. Tutkinnon muodostumisen perusyksikkö

- Kannatamme työryhmän ehdotusta, jonka mukaan säädöksissä otetaan käyttöön "tutkinnon osa" opintojen perusyksikkönä.

3. Tutkintojen rakentuminen

- Työryhmän esittämä mahdollisuus suorittaa tutkinto vaiheittain on lähtökohtana kannatettava. Opiskeluvoimien kestolle on kuitenkin asetettava sellainen aikaraja, ettei koulutuksen järjestäjälle tai esim. tutkintotoimikunnille aiheudu kohtuuttomia vaikeuksia tutkintosuoritusten hallintaan. Koulutuksen järjestäjien kannalta myös koulu-

tuksen rahoituskysymykset vaativat tarkkaa pohdintaa ja selkeiden pelisääntöjen luomista.

4. Pakollisuus ja valinnaisuus tutkinnoissa

- Työelämälähtöisyyden tulee olla ensisijainen tutkintojen muodostumisen perusta. Työelämälähtöisyys tarkoittaa nähdäksemme myös sitä, että tutkinto ja sen osat muodostavat selkeät työelämässä tunnistettavat kokonaisuudet. Tarpeetonta pirstaleisuutta on vältettävä.
- Katsomme, että jokaisessa tutkinnossa tulisi olla kaikille osaamisaloille vähintään yksi yhteinen osaamisala. Muussa tapauksessa ei tunnu perustellulta koota kyseisiä osaamisaloja samaan tutkintoon.
- Nykyisin ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavien tutkintojen perusteisiin sisältyy mahdollisuus paikallisesti tarjottaviin tutkinnon osiin, mutta näyttötutkinnoissa tätä mahdollisuutta ei ole. Käytännössä kuitenkin usein nimenomaan näyttötutkinto suoritetaan omalla työpaikalla työskennellen, jolloin olisi erityistä tarvetta paikallisten tarpeiden huomioon ottamiseen. Näin ollen esitämme, että selvitetään, miten paikallisesti tarjottavan tutkinnon osan osaamisvaatimukset ja kriteerit näyttötutkinnoissa (PT, AT, EAT) voitaisiin määritellä.

V Ammatillisten tutkintojen opetussuunnitelman/tutkinnon perusteet ja niiden valmisteluprosessi

1. Perusteiden sisältö

- Kannatamme esitystä tutkinnon perusteiden sisällön tiivistämisestä.

2. Perusteiden valmisteluprosessi

- Pidämme tärkeänä tavoitteena tutkintojärjestelmän selkiyttämistä ja yhtenäistämistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että toisiaan lähellä olevia ja toisiinsa kytkeytyviä tutkintoja kehitetään kokonaisuutena, kuten työryhmä esittää.

Lopuksi

TUTKE 2-työryhmän luonnos 3.4.2013 kuulemistilaisuuteen vie nähdäksemme koulutusjärjestelmä uudistusta oikeaan suuntaan. Työelämän kannalta olisi tärkeää, että työ saadaan nyt nopeasti valmiiksi, jotta voimavarat voidaan keskittää ammatillisen koulutuksen käytäntöjen, tutkintojen sisältöjen ja toiminnan laadun kehittämiseen.

Ystävällisin terveisin

KEMIANTEOLLISUUS RY


Riitta Juvonen